

Creu de Terme

Teià

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Avinguda José Roca Suárez, 40-54

Coordenades:

Latitud: 41.493867728735
Longitud: 2.3230973660979
UTM Est (X): 443499
UTM Nord (Y): 4593805

Classificació

Número de fitxa 08281 - 12
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Gòtic Modern
Segle XVI
Any Entre 1558 i 1589
Autoria de l'element: Desconegut
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: La darrera restauració es va fer el 2020.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Observacions protecció: Monument històric
Data disposició: 14-03-1963
Data publicació 30-03-1963
BCIN per la disposició addicional primera, punt 1, de la Llei 9/1993 del Patrimoni Cultural Català en relació a la disposició addicional segona de la Llei 16/1985 del Patrimoni Històric Espanyol, amb número de registre 4054-MH
D'acord amb allò que estableix l'article 37 de la llei 9/1993, de 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català, aquest element patrimonial BCIN és inseparable de llur entorn. Només es pot procedir a fer-ne l'aixecament o el desplaçament en els termes fixats per la llei estatal i, en tot cas, amb informe previ del Departament de Cultura de la

Generalitat de Catalunya.

Data aprovació: dj., 14/03/1963 - 12:00

Número inventari 4054-MH

Generalitat i altres inventaris

Accés Obert

Ús actual: Religios

Titularitat Pública

Titular: Ajuntament de Teià

Autoria de la fitxa Àlvar Sáez Puig

Data de registre de la fitxa: dj., 12/11/2020 - 18:25

Descripció

Creu de terme amb les dues cares esculpides i extrems desenvolupats en motius vegetals. A un costat de la creu hi ha representat el Sant Crist, a l'altra la Verge Maria amb l'infant Jesús als braços i a sota de cadascun dues figures. La creu, en els braços pròpiament, és reforçada per quatre arcs desenvolupats a manera de rosassa.

Al capitell de la columna, que sosté la creu, estan representats sant Martí partint la capa, santa Magdalena, sant Pere, sant Joan Baptista, sant Jaume i sant Francesc d'Assís.

La Creu de Terme es troba situada al peu de l'antic Camí del Mig, dins la propietat de Can Llaurador. Data del segle XVI i podria estar relacionada amb l'epidèmia de pesta de l'any 1589, que va afectar els estadants d'aquesta masia. Com d'altres creus d'aquell període, es caracteritza per l'ús del cardot com a motiu ornamental als extrems. Té la base poligonal i presenta les dues cares esculpides: a un costat hi figura el Sant Crist, i, a l'altre, la Verge Maria amb l'Infant Jesús als braços. Al seu torn, al capitell de la columna estan representats Sant Martí, Santa Magdalena, Sant Pere, Sant Joan, Sant Jaume i Sant Francesc d'Assís. La creu va ser enderrocada el 1936. Un cop acabada la Guerra Civil, va ser restaurada i aixecada novament, lleugerament girada respecte de la posició original.

Observacions:

Dita també Creu de Terme de Can Llaurador o Can Llauradó.

A l'entrada de Teià, molt a prop de la masia de can Llaurador, hi ha aquesta creu gòtica, segurament de començament del segle XVI, restaurada després de 1936. Com la major part de creus de l'època, té esculpida en una cara la figura de Crist crucificat i, a l'altra, la Mare de Déu amb el Nen. Al nus hi estan representats diversos sants; sant Martí en l'escena de la capa, santa Magdalena, sant Pere, sant Joan, sant Jaume i sant Francesc d'Assís.

La creu de terme de Can Llaurador (Teià, El Maresme), datada del segle XVI i protegida com a Bé Cultural d'Interès Nacional, és anomenada així per la seva proximitat al mas de Can Llaurador. Es troba situada a prop de la carretera que uneix Teià i el Masnou; es tractaria doncs d'una *creu indicativa*, col·locada en la via principal d'accés a la població per assenyalar-ne l'entrada o sortida.

Tallada en gres de Montjuïc, respon a la tipologia llatina i acarotada. Les seves superfícies es troben ricament decorades amb relleus figuratius de temàtica religiosa; hi trobem la figura de Crist crucificat

en una cara, la Verge i Sant Joan en l'altra, i diverses escenes amb sants de devoció popular al fris decoratiu del nus. La creu se sustenta sobre un fust octogonal amb base motllurada.

Tot el conjunt s'alça sobre un basament octogonal, construït amb fàbrica de maçoneria sobre la roca natural, damunt del qual s'hi aixeca una estructura graonada formada per carreus de pedra sorrenca. Aquesta graonada, al costat de llevant, presenta una taula-altar (també de pedra sorrenca) que ha fet pensar en l'ús de la creu com a comunidor, costum força estès des del segle XVI.

La creu va resultar malmesa durant la Guerra Civil, veient-se el fust partit en dues parts. En la restauració posterior, la posició de la creu va ser lleugerament girada, de manera que la figura de la Verge, que en origen mirava a marina, actualment mira vers la serralada.

Durant el mes d'abril del 2019 es va realitzar la intervenció de conservació-restauració de la creu de terme de Can Llaurador, sota supervisió i seguiment dels Serveis Tècnics de l'Ajuntament de Teià (propietari del bé) i del Centre de Restauració de Béns Mobles de la Generalitat de Catalunya.

L'actuació, orientada a millorar les condicions de conservació i la presència estètica del conjunt, va estar centrada en bona part en les operacions de neteja de la pedra, inclosa l'eliminació de la patina biològica que recobria part de les superfícies.

Un altre aspecte rellevant que calia tractar era la nombrosa presència de morters i ciments afegits, que alteraven el conjunt i n'interferien la lectura. Es van retirar tots aquells ciments inadequats o en mal estat, presents sobretot a la zona del basament. En canvi, es van conservar les reintegracions volumètriques presents a la zona de la creu, aparegudes durant el procés de neteja; realitzades amb morters resinosos i empelts de pedra, es trobaven molt ben realitzades i no resultaven perjudicials per a l'obra original.

Història

La creu pertany a Can Llauradó i es tracta d'una creu d'entrada al poble. Aquesta creu podria estar relacionada amb la pesta que l'any 1589 començà a Can Llauradó. De fet no se sap quan fou realitzada, però és probable que ho fos al segle XVI. Gudiol l'esmenta entre les creus que tenen el cardot com a motiu ornamental, moltes d'elles datades amb certesa entre el 1558 i el 1589.

Enderrocada el 1936, fou restaurada i aixecada novament. En la nova col·locació fou lleument girada.

Bibliografia

<http://invarquit.cultura.gencat.cat/Cerca/FitxaGeneral?index=32&consulta=MSUxK3RlacOgJTlrLTel&codi=30877>

https://ca.wikipedia.org/wiki/Llista_de_monuments_de_Tei%C3%A0

<https://www.poblesdecatalunya.cat/element.php?e=2192>

<http://www.signinum.com/ca/projectes/22-creu-de-terme-de-can-llaureador.html>

<http://www.teia.cat/el-poble/que-pots-veure>

Gudiol Cunill, J. (1919). Les creus monumentals de Catalunya. Centre Excursionista de Catalunya. Barcelona.

Pla d'Ordenació Urbanística Municipal. Ajuntament de Teià. 8 d'octubre de 2015.

